

Inhoud

jaargang 7 nummer 11 - ZATERDAG 17 MAART 2007

Weer couscous

Ze willen graag laten zien dat de ene allochtoon de andere niet is. Maar tegenover Rita Verdonk zijn de jongeren van *Couscous & cola* meteen helemaal 'wij'.

Op naar Ghana

Drammerig en genuanceerd, radicaal en verdraagzaam, dom en wijs — de Amsterdamse tieners uit **Couscous & cola** zijn terug. *Door Walter van der Kooi*

IN AFLEVERING 2 van de nieuwe reeks *Couscous & cola* zitten de leden van de debatclub tegenover elkaar. Rechts degenen die uitsluitend willen trouwen met iemand uit eigen land van herkomst; links degenen die die beperking onzin of zelfs verwerpelijk vinden. Fidel uit Ghana zit rechts: hij eet dolgraag *fufu* dus we moeten niet denken dat hij 'een Surinaams vrouwtje' gaat trouwen. Dat opent werelden: in Suriname kennelijk geen *fufu* op het menu; als Surinaamse meisjes al kansloos zijn, kunnen

Noord-Hollandse dames het helemaal schudden; en liefde gaat in Afrika en de Bijlmer kennelijk ook door de maag.

Maar overigens zien we onze 'kennis' over andere culturen nou juist bevestigd: daar zit een zwarte pasja die een kokkin als partner zoekt. Tot aflevering 3 die zekerheid onderuit haalt. Thuis draagt deze achttienjarige de verantwoordelijkheid voor zijn zusjes en

een groot deel van het huishouden. Streng maar liefdevol voert hij pap aan een kleine lastpak, die nooit ontbijten wil, voor hij haar naar school brengt. Brandschoon maakt hij de keuken als hij voor zichzelf eten heeft gemaakt. Met luiers verschonen begon hij op zijn tiende. Net als Akusoa en Deborah, ook uit Ghana, is hij trots op zijn roots, maar kind zijn betekent in Afrika iets

« Boekdelen over racisme op de arbeidsmarkt in één zinnenetje »

heel anders dan hier, beseffen ze, met gemengde gevoelens. Fidel blijkt een contract bij de landmacht te willen: goed voor zijn cv en zijn discipline. 'Maar die heb jij toch al!' roept presentator Patrick Lodiers verbaasd. Fidel, met een blik van 'hoe dom kun je zijn', antwoordt: 'maar ik ben zwart'. Boekdelen over racisme op de arbeidsmarkt in één zinnenetje. En daar hebben Patrick en de witte kijker even niet van terug.

IN DIT HANDJEVOL scènes ligt veel van de kracht van *Couscous & cola* besloten. Het verhaal is bekend: 11-9-2001 leverde zorg op over enthousiaste reacties op de aanslagen van veel jongeren in overwegend 'zwarte' stadswijken. Kunstenaars gingen VMBO-scholen in Amsterdam-West in. Een van hen, Maartje Nevejan, startte er een debatclub. Die club wilde vervolgens op schoolreis naar Amerika. En

De leden van de debatclub

Nevejan maakte daar met IDTV een serie over voor BNN. Het levendige, geestige, verwarrende en ontroerende resultaat won zelfs de *ASN Bank Mediaprijs*, voor het 'op inventieve en kritische wijze belichten van de multiculturele samenleving'. De kracht lag in het feit dat jongeren over wie veel werd gesproken nu zélf aan het woord kwamen. Drammerig en genuanceerd,

radicaal en verdraagzaam, dom en wijs — zoals dat in debatten gaat. Maar daarnaast leerde je ze stuk voor stuk kennen buiten het strijdperk, in huiselijke omgeving. Mooie portretjes waardoor je de meesten in het hart sloot en van een enkeling, wiens opvattingen je verafschuwde, ook de ontroerende, soms tragische kanten zag. En dat alles gevat in een dramaturgische span-

ningsboog: gaat de reis lukken, wie mag er mee

van thuis, wie heeft op tijd de papieren, hoe reageren de reizigers op (en in het voor een deel van hen omstreden) Amerika?

Een humane serie met respect en liefde voor de personages. En door hun opvattingen bepaald niet louter politiek-correct van inhoud. Zo slaagde Marokkaanse Kacem er bij Ground Zero in alle broodje-aapverhalen te spuien die vooral in de Arabische wereld de ronde doen: 'de joden' hebben het gedaan, de vs hebben het zelf gedaan en de Bin Laden op de internet-filmpjes is een door de Amerikanen gemaakte kloon. Prompt bonje in de groep — zoals vaak.

DAT AL JAZEERA de eerste serie aankocht (uitzending binnenkort) kwam me begrijpelijker voor sinds Wadah

Khanfar, hun algemeen directeur, bij ons verscheen in VPRO's *Wereldgasten*. Uit Joris Luyendijks interview kwam een man van eruditie, vakkunde en smaak naar voren wiens keuze voor *Couscous & cola* bepaald niet berust op instemming met Kacems gruwelpropaganda. Hoe deze tieners met Afrikaanse roots, die in houding, gedrag en kleding diep-Mokums zijn, in de Arabische wereld ontvangen zullen worden, dat is een spannende vraag.

De eerste reeks is bij ons nog steeds te zien op uitzending-gemist.nl. Maar wij krijgen nu een tweede op de televisie. Sommige oude bekenden wilden of mochten niet meer meedoen (de aanbiddelijke Ahlam bij voorbeeld). Maar nieuwe kanjers zijn gevonden. Komische en aangrijpende scènes zag ik in de eerste drie afleveringen. En dan moet hun nieuwe reis, naar Marokko en Ghana, nog beginnen. ■